

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Богданов Д.С.

аспірант,

Миколаївський національний аграрний університет

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

В сучасних умовах основою активізації соціально-економічного зростання в сільських регіонах є багатофункціональність їх розвитку.

Трансформація економіки сільських територій створює нові рамки сільського розвитку, які передбачають не лише інвестиції у нові агротехнології, а й такі ключові аспекти, як диверсифікація економічних структур і підвищення якості життя. В той же час, сільські території України характеризуються серйозними проблемами у сфері розвитку людських ресурсів, які пов'язані з низькою якістю харчування, медичного обслуговування, освіти тощо. Виходячи із соціально-економічної ситуації, характерної для більшості сільських населених пунктів, маємо всі підстави вважати, що вирішення соціально-економічних проблем сільських територій поза рамками відповідних державних програм є маловірогідним (це підтверджується дослідженням особливостей регулювання соціальної сфери у розвинених країнах, де ринкові механізми доповнюються державним втручанням, спрямованим на досягнення соціального ефекту) [1, с. 389].

Глибокі якісно-структурні перетворення в сільських регіонах, які б значно покращили рівень життя через підвищення доходів і забезпечення соціального захисту, потребують державного регулювання, і в той же час вони не можуть бути ефективними без ринкового регулювання. Наприклад, субсидії на оплату комунальних послуг будуть набагато ефективнішими, якщо ці послуги матимуть належну якість і якщо платники зможуть скористатися своїм правом на відшкодування збитків, заподіяних неякісними послугами. При розробці політики соціально-економічного розвитку сільських регіонів необхідно встановити раціональне співвідношення державного та ринкового регулювання, а також чітко визначити сфери впливу держави та ринку.

Зокрема, забезпечення раціонального та ефективного використання ресурсів в сільських регіонах є можливим лише завдяки опосередкованому державному впливу, що має відродити (через механізми власності, цін і заробітної плати) економічний інтерес до проживання і ведення економічної активності в сільській місцевості.

Також важливо визначити роль агропідприємств як каталізаторів (нарівні з іншими структурами) розвитку сільських територій. На державному рівні необхідно визначити, що аграрне підприємство є, перш за все, виробником

сільськогосподарської продукції, а розвиток села є загальнодержавною проблемою, у вирішенні якої аграрне підприємство має брати участь лише нарівні з іншими структурами і лише за умови створення сприятливого середовища для такої діяльності.

Основною метою регулювання розвитку сільських територій є забезпечення збалансованості механізмів державного регулювання і ринкових важелів, що сприятиме створенню необхідних передумов для підвищення якості життя населення, ефективної зайнятості та покращення демографічної ситуації на основі стабільного та ефективного матеріального виробництва і розвитку сфери послуг. При цьому важливо, щоб система державного регулювання стимулювала збільшення обсягу надання суспільних благ у сільській місцевості, удосконалення інфраструктури соціальної сфери та підтримку регіонального економічного розвитку.

Реалізація зазначених цілей в Україні гальмується неефективністю та незбалансованістю державної політики в сфері агровиробництва та розвитку сільських територій. Державне фінансування галузевих програм є недостатнім. У той же час, досить незначна їх кількість була взагалі доведена до логічного завершення. У даному контексті критичного значення набуває така аграрна політика, що забезпечуватиме ефекти у плані сільського розвитку. На жаль, в Україні така системна політика відсутня, оскільки існуюча аграрна політика спрямована, в основному, на створення сприятливих умов для розвитку сільськогосподарського сектора через механізми оподаткування та бюджетні програми.

Працівники місцевих органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування мають вільно орієнтуватися у проблемах розвитку громад, адміністративного району, цілях, завданнях і стратегії їх розвитку. При цьому організаторська робота є важливим фактором управління розвитком соціальної сфери села – особливу увагу слід приділяти підвищенню якості управлінських кадрів, підготовці та підвищенню кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування [2, с. 120].

Слід гармонізувати цілі у сфері розвитку сільського господарства та сільських територій, оскільки на сучасному етапі домінують галузеві інтереси, що особливо проявляється при вирішенні питань бюджетного фінансування сільського розвитку. Важливе значення має формування та реалізація цілеспрямованої політики розвитку сільських територій, і, очевидно, комплекс пов'язаних з цим завдань має бути окремо виділений в рамках аграрної, соціальної та регіональної політики.

Список використаних джерел:

1. Михайлова Л.І. Регулювання соціально-економічного розвитку сільських територій // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: матеріали 15-х річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників. – К., 2015. – С. 389-394.
2. Кропивко М.Ф. Організація державного та самоврядного управління розвитком сільських територій // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: матеріали 15-х річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, Київ. – 2015. – С. 120-123.